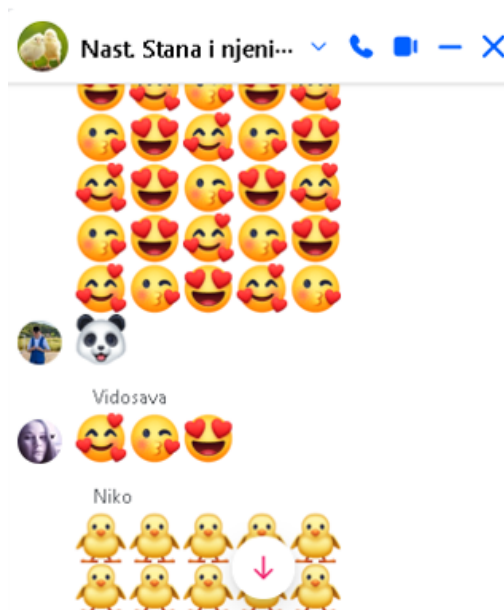

Izazovi koji su me oblikovali : Uradi ono što moraš, sa onim što znaš, tamo gdje se nalaziš

"Je li to mudrost, da ne očekujemo mnogo ni od sebe ni od drugih? Je li to gubitak ili dobitak, ako saznamo pravu mjeru, svoju i tuđu? Gubitak je što je ta mjera sitna, a dobitak što ne tražimo više. "

Iskustva koja nas tjeraju da zastanemo, preispitamo se i rastemo. Upravo o tome još jedna moja priča...

Uradi ono što moraš, sa onim što znaš, tamo gdje se nalaziš

Mašta je važnija od znanja. Meša Selimović

Možda bih ovaj esej trebala pisati kao produkt svoje mašte. Možda utopijski, idealizovano... onako kako je u stvari sve trebalo da bude, kao prosvjetni radnik koji prije svega ima empatiju za sve priče. Ili možda ipak da ga pišem onako po pravdi i istini... Prosudite sami ako čitate do kraja, ako vas ne obeshrabrim ili ako vam se ne učini da je previše.... Krećem u otkrivanje istine ili neistine redajući svoje viđenje u snu ili na javi. Pokušaću procijeniti ono „suma summarum“, sada na kraju priče koja je trajala skoro tri mjeseca. Koliko smo zapravo spremni čuti i saznati šta i čemu smo ih naučili? Koliko je naše poučavanje dalo novog tim malim glavama, koliko oni uopšte znaju, osim toga da je trebalo „ostati kod kuće“? Koliko je dobrog donijela nastava putem televizijskog emitovanja? Koliko je sve to bilo prilagođeno i onima bez kojih inkluzija ne bi imala smisla? I na kraju, koliko smo uspjeli ostati svoji, ili bolje rečeno, koliko smo drugima rekli o sebi, svojim stavovima, svom ja, kojem nije bilo mjesta u ovakvoj priči. Nastavnici, roditelji i djeca...

Do kraja života upoznavaću ljude, a nikada ih upoznati neću. Uvijek će me zbunjivati neobjašnjivošću postupaka. Meša Selimović

Počecu (od početka se ograđujem od mogućnosti da se neko pronađe, čitaj- ne pronađe, u svemu što pišem) od nas samih, od sebe, onoga što jesam ili nisam uradila. U istom ogledalu u kojem sebe gledam, ugledaću nekoga i od vas. Bilo je trenutaka kada sam htjela odustati od namjere da istrajem, izazvana postupcima ljudi koje sam mislila da znam dovoljno dugo i o kojima bih izrekla neistine da se nije desilo ovo „vrijeme korone“. Ljudi se zaborave, zaborave i ko su i koji posao su izabrali da rade i zaborave da su djeca sa druge strane. Da oni nisu protivnici sa kojima se biju bitke, nego, jednostavno, djeca. I dok čitam poruke u kojima piše: „Nastavnice, ja sam zadaću poslala na vrijeme, ali nije stigla nastavniku, pa sam ponovo poslala sada, a nastavnik neće da je primi, kaže mi da sam zakasnila?!“... Tada nestanu riječi, tastatura ne reaguje na moj dodir, jer ako požurim i odgovorim, ispisaće se nešto nedozvoljeno, nešto što mi je prva reakcija na takve nemoguće, u mom i dječijem svijetu, nepostojeće optužbe. Ne razmišljam da li mi je neistina rečena, u trenu prepoznam mogućnost da je baš tako kako dijete kaže, sjećajući se nekih ranijih postupaka. Koje vrijeme, koja tolerancija, druže moj, ne postoji mjera za kašnjenje jedne zadaće u ovim uslovima!? Ko je to odredio i kada? Koliko minuta ili čega već može da se kasni... ma na šta je to kašnjenje!? Koji minusi i jedinice, za šta?

Teški su to momenti, teško se snalazim štiteći i nas i to dijete koje šalje sliku i prve i druge poslane zadaće i sve mi je jasno, ali nemam rješenja. I odgovaram: „Nemoj više da pišeš nastavniku, poslala si zadaću i to je dovoljno“. Ponekad na kraju dodam i srce ili onog žutog smajlija i zamišljam kako nestaje ona tuga i ljutnja u toj glavici koja traži pomoć od nastavnika optužujući drugog nastavnika. Onda sjedim i razmišljam i ponavljam u sebi: “Nećeš pisati nikome ništa... proći će, sve prođe... ali kad tad ćeš mu reći“. Oćutim, objasnim sebi, ali nikada dovoljno da bih razumjela svaki sljedeći put kada se to ponovi nekom drugom učeniku, sa nekim drugim nastavnikom. I ja sam nastavnik.

Je li to mudrost, da ne očekujemo mnogo ni od sebe ni od drugih? Je li to gubitak ili dobitak, ako saznamo pravu mjeru, svoju i tuđu? Gubitak je što je ta mjera sitna, a dobitak što ne tražimo više. Meša Selimović

Vjerovatno sam griješila i ja. Izgubila? Dobila? Ne znam. Ispočetka sam se precijenila, pisala, crtala, pravila video i audio zapise, započinjala čim čujem nastavnu jedinicu (nismo nikada znali šta će sutra biti na času???), žureći da bude gotova čim čas završi i spremna da je moja djeca pogledaju. Svaki put prepoznam momenat kada su u njihovim glavama upitnici, veliki i mali, jer znam koliko i kako, baš oni, mogu da razumiju. I onda bih, da mogu gašenjem TV-a zaustaviti čas, vratila sve na početak da čuju još jednom. Jer nisu razumjeli, bila sam uvjerena u to, što se i potvrdilo svaki put kada bih odreagovala. Toliko sam se opteretila ispočetka, nisam znala da se zaustavim, sve dok nisam postala svjesna da su zadaće ipak stizale svakog dana. A onda primijetila i da su zadaće pomalo slične. Nisam prihvatila da su iste, isti rukopis ili različit, a jednako urađene. Tada je

zavladala tišina, velika i mučna tišina u meni samoj, jer istina nikome nije prihvatljiva kada vam se u stvari ruga. „Hej ženo, šta radiš ti to, kome i zašto, to je nemoguća misija!!!“ I onda se vratim na početak, kako bi djeca rekla „kobajagi ispočetka“, da shvatim i postavim pravila sebi, a samim tim i njima. Šta ja to očekujem od njih i šta ja njima mogu da ponudim? Poslije je bilo mnogo lakše... Kada prihvatite činjenice i mogućnosti, mnogo je lakše. Kao prvo, ništa oni naučiti neće. Oni su svjesni, u stvari čuli su (opet na TV-u) da je dovoljno da rade zadaće i prate „školski čas“. Dobro. Pa oni to i rade. Ja nemam prostora ni mogućnosti da bilo šta promijenim. Ko bude tražio pomoć, tu sam. I tek tada je bio početak, ne onako kako bi valjalo i trebalo, ali... Nesretna saznanjem da će ostati uskraćeni za mnogo toga, da neću napraviti ni korak naprijed kada pomislim na inkluziju, da nemam čak ni dva koraka naprijed sa jednim nazad, trudila sam se da vladam situacijom i budem dostupna i podrška svima. A rezultat neka bude ta mudrost da ne očekujem previše. Zbog toga sam ostala na istom mjestu gdje sam bila započinjući onaj drugi put ispočetka.

Šta dijete može samo učiniti, neka učini samo. de Montaigne

Obično citat koristim da bude potpuri, dekoracija mojim mislima koje ga slijede. U ovom slučaju, mislim da sam mu dodijelila ulogu nekoga ko me opominje, možda mi se pomalo i ruga.

Bila sam neko kome je smetalo kada ugleda istu sliku zadaće u poruci, dva, tri... ko zna koliko puta.. Ljutila se i pokušavala poslati poruku svima: “Ne može, djeco, isti sto i stolnjak u svakoj kući biti! Pazite šta radite!” Nestao je onaj stolnjak, rukopis otao isti, ali zadaće su stizale... „Svi za jednog, jedan za sve!

I onda ja, baš ja, uradim istu stvar, čak mislim i goru od toga...uradim zadaću, zadaće, srećna što mogu pomoći na takav način, postanem kao moja djeca. I nisam se osjećala loše, čak suprotno od toga, bila sam zadovoljna. Dijete ne zna, ne može samo, što da ne! Uz svaku zadaću pošaljem objašnjenje kako sam do čega došla i kako se šta radi u nadi da će prepisujući i čitajući to moje, makar malo znanja dodati na sve ono što je do tada steklo. Jer Ajnšajn reče: “Ako činjenice ne odgovaraju teoriji, promijeni činjenice!” Jer teoretski, oni zadaću treba da urade, pa dobili su samo jedan zadatak. Da, dragi moji, samo jedan zadatak, ali ne mora i ne može da ga zna svako dijete. Ono može pokušati uraditi taj vaš jedan zadatak, ali ako nije „krojen“ prema njemu, kako? To ste zaboravili- skrojiti prema mjeri svakog djeteta. Ili niste zaboravili, jer nemoguće je na ovaj način kako ste sve to zamislili, da svi budemo dobitnici. Nije do vas, nego nas ima azličitih.

Sjetite se toga drugi put. Htjela sam ja na prvu molbu da pomognem na takav način i odbiti: “Pokušaj uraditi sam, možeš ti to!”, ali onda ode njihova molba za pomoć negdje drugo i zadaća se uradi. Pa zašto onda da je ne uradim ja? Ono što dijete u tom momentu može uraditi je zamoliti da mu se pomogne; ono to i čini. Samo ne može, ne zna, ne razumije šta treba u tom jednom zadatku da se napiše.

Ne odrastaju samo djeca, odrastaju i roditelji. Fjodor Dostojevski

I ja sam roditelj, doduše moje dijete je odraslo. Ali poznate su mi sve misli koje su u ove „virusne“ dane bile vaše. Koliko vas je spremno priznati i reći: “Radila sam zadaće svome djetetu!” Koliko vas je spremno odustati od optužbi da su nastavnici, učitelji, zadaće i sve što je vezano za školu, grozno, teško, glupost, da nije normalno koliko zadaće imaju djeca. „Nikada djeca nisu ovoliko radila!“...to su vaše riječi. Dragi moji, djeca su uvijek radila, vi niste, neki nikada, neki od vas biste samo djecu opominjali da „moraju“ učiti, rijetki su oni koji su kao sada svakodnevno bili u toku dešavanja. Zaboravili ste da se dešava nešto u čemu smo se svi zajedno našli nespremni. Nekako se uvijek od nastavnika, učitelja, očekuje da znaju. Ne radi se ovdje o znanju, toga nam ne nedostaje. Jednostavno, nismo bili spremni. Vi jeste? Zavrtilo se kao „kolo sreće“, naše kolo, kolo upornih, odgovornih, strpljivih, mudrih, spremnih da ostanu u svakom sljedećem okretanju. Dosta nas je sa putanje iskakalo, vraćalo se, držalo grčevito da se ne zaustavi u svakom sljedećem krugu. I vi ste bili uz nas, zajedno sa vašom i našom djecom. Bili ste oni mali mehanizmi koji kada uspostave ritam, naviknuti na njega uspješno ostaju da ga drže i prate. Ušli ste u „didaktički trougao“, pretvorili ga nakon svega u „didaktički četvorougao“; Učenik- nastavni sadržaji- roditelj- nastavnik. Zajedno sa vašom djecom gradili ste nešto novo i za sebe. Ali dvije strane medalje uvijek postoje. Teško je biti realan na kraju, vama najteže. Jer postoje i različite vrste ljubavi, a veličina vaše najotpornija je na sva dešavanja.

Tok događaja u životu ne zavisi od nas, nikako ili vrlo malo, ali način na koji ćemo te događaje podnijeti, u dobroj mjeri zavisi od nas. Ivo Andrić

I na kraju, ili ćete vjerovati u napisano ili nećete, možda je tako bilo, a možda je sve želja da se drugima dopadne moje pisanje. Procjenjujući koliko je realno sve ovo moglo biti, pokušajte iz ovog mog ugla, okrenuti se i pogledati, vidjeti šta ste uradili, a šta je trebalo i da li ste baš ovako kao ja tražili puteve ka ishodima svega što ste naučili za ovo vrijeme. Da, što ste vi naučili, jer priliku da naučimo druge, njih malene, nismo baš svi imali. Nismo mogli uticati na dešavanja, desilo se što se desilo. Ali svakako smo trebali proći kroz ovo bogatiji makar za nova saznanja o nama samima, o novim vezama na daljinu koje su se stvarale svaki dan, bar ja sam ih gradila. Prijateljstva tih malih ljudi nije lako steći, o povjerenje da i ne govorim. Sve se promijenilo. Poljuljale su se predrasude, postavila nova pitanja. Koliko smo sposobni ostati svoji na svome? Uvidjeti da u nekim slučajevima ne možemo ništa, sem krenuti novim putevima, bez obzira na to što nikada prije ne bismo. Ja sam probala i ne mogu reći da se ne može proći, ali koraci nisu svi moji... bar mislim da ih nisam sama pravila... pomogla su mi djeca. Ako je cilj svega bilo baš to, onda smo uspjeli u ovom nikad planiranom putovanju. Sljedeći put, ako neko misli da može da se ponovi, korake treba uvježbati, isplanirati, odrediti, da ih lakše pravimo. Jer djeca nas posmatraju.

Stana Kujundži?

Collections

Inspiriraj druge

Autorski tekstovi

Čas kad sam počeo_la

Objava